

*Śladami
Marii
Konopnickiej
(1842 – 1910)*

*" Nie mogę do was mówić, jakbym
chciała,
Ani do głębi serca wam otworzyć,
Ale wy wiecie, jak drży i jak pała
Słowo to, które pragnę tu położyć"*

Maria Konopnicka z Wasiłowskich:

poetka,

nowelistka,

pisarka dla dzieci,

krytyk, działaczka na

rzecz praw kobiet,

publicystka

i tłumaczka.

*Maria Stanisława była córką Józefa
Wasiłowskiego - prawniką
i Scholastyki z Turskich.*

*Wasiłowscy przybyli do Suwałk
w 1841 roku.*

*To tu 23 maja 1842 roku urodziła się
przyszła poetką...*

*Dom rodzinny Marii Konopnickiej
w Suwałkach*

*„Kochasz ty dom, rodzinny dom,
Co w letnią noc, skroś srebrnej mgły,
Szumem swych lip wtórzy twym
snom,
A ciszą swą koi twe łzy?”*

*W tym mieście spędziła pierwsze 7 lat
swojego dzieciństwa*

SUWAŁKI. Dom w którym urodziła się Marja Konopnicka.

*Pomnik Marii
Konopnickiej
w Suwałkach*

*We wrześniu 1849 roku
Wasiłowscy opuścili Surwałki
i udali się do Kalisza, gdzie
zamieszkałi na Warszawskim
Przedmieściu.*

Rodzina mieszkała w prawej części kamienicy

*W cztery lata później, w 1854 roku
Scholastyka Wasiłowska - osierociła
sześcioro dzieci. Maria miała wówczas
12 lat.*

*Po latach pisarka będzie często
wspominać smutne sieroce dzieciństwo,
trudne obowiązki, które spadły na
najstarsze dzieci, a więc i na nią.*

*Pobyt w Kaliszu, grodzie nad rzeką Prosną,
Konopnicką uwieczniła w swojej twórczości*

*Szumia fale starej Prozny,
Co rwie brzegi każdej wiosny;
Kipi serce krwią ostatnią
Za tą stroną, za tą bratnią!*

„Memu miastu”

*Pomnik M. Konopnickiej upamiętniający jej
pobyt w Kaliszu*

Jan Kielecki – prawnuk Marii Konopnickiej) – tak opowiada o jej pobycie w tym mieście: „Z tego, co wiem o mojej prababce - a wiem sporo - ona była Kaliszem zauroczona. To było miasto jej młodości, także jej sióstr i jej brata...”

Tylko rok, bo w latach 1855-1856 uczyła się na pensji u sióstr sakramentek w Warszawie. Tam zetknęła się z Elizą Pawłowską, późniejszą Orzeszkową. Przyjaźń ich przetrwała całe życie.

M. Konopnicka

E. Orzeszkowa

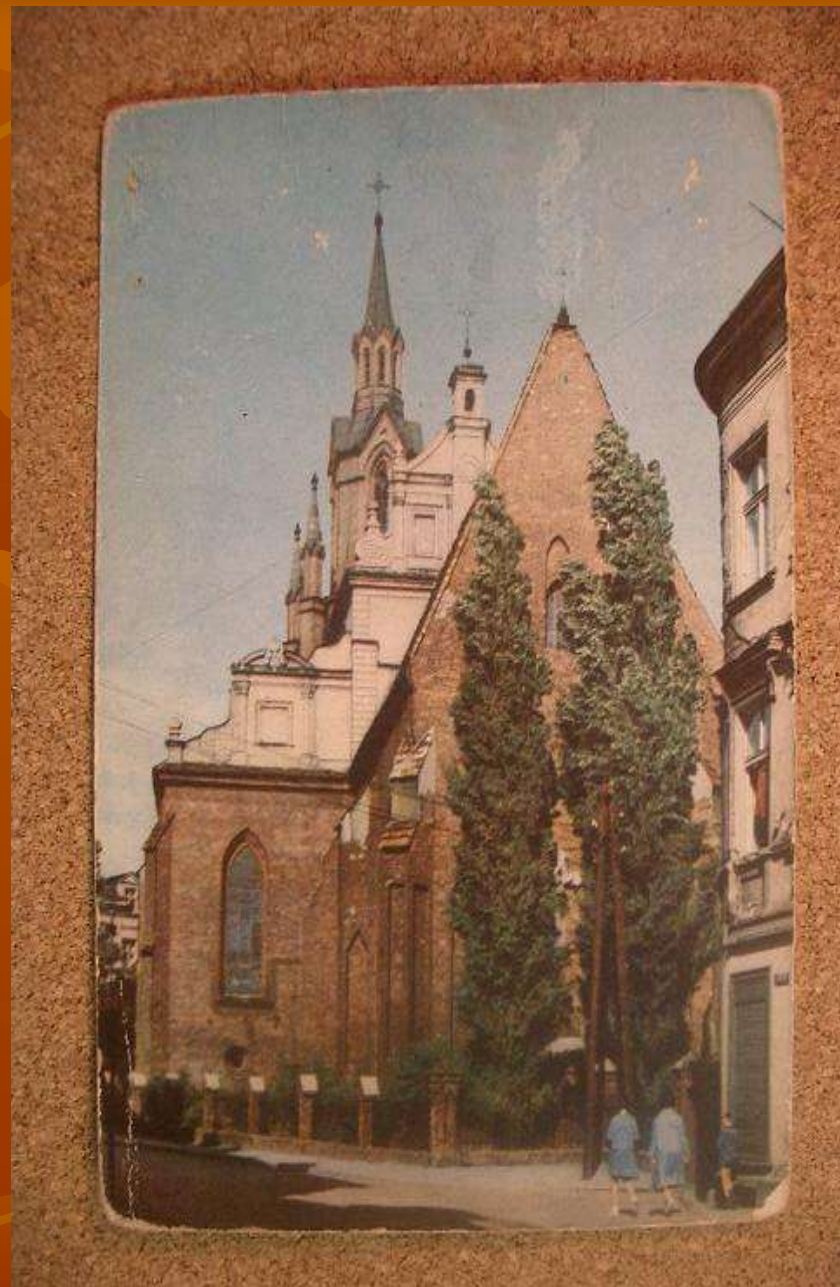

*W kościele św. Mikołaja w
Kaliszu*

*10 września 1862 roku o
godzinie 18.00*

*Maria Wasiłowska brała
ślub z ziemianinem z
okolic Kalisza*

*Jarosławem Konopnickim.
Ona miała wtedy 20 lat,
a on 32.*

*Młode małżeństwo w latach 1862-1872
mieszkało w dworku w Bronowie.*

*Pierwsze wrażenia młodej pani były
wspaniałe:*

*„ Otóż powiem wam – pisała do bliskich
- że jestem bardzo szczęśliwa. Nie wiem
do prawdy, co stanowi to szczęście: czy
serce czy charakter Jarosława – czy
szacunek i dobre imię, jakie mu tutaj
powszechnie powstają. ”*

*Obecnie w Bronowie mieści się muzeum
poświęcone Marii Konopnickiej.*

W czasie dziesięciu lat małżeństwa Maria urodziła ośmioro dzieci, z czego dwoje zmarło.

Tadeusz – ur. w 1863 r..

Zofia – ur. w 1866 r.

Stanisław – ur. w 1867 r.

Jan – ur. w 1868 r.

Helena ur. w 1870 r.

Laura – ur. w 1872 r.

Poetycki debiut Konopnickiej

W 1870 roku - w „Kaliszaninie” (nr 37) ukazuje się pierwszy drukowany wiersz M. Konopnickiej „W zimowy poranek”.

Poetka ma wówczas 28 lat.

*„O mroźny poranku! ty patrzysz się w słońce,
A stygniesz w uścisku lodowym.
Jak człowiek - co chłonie tęsknoty palące,
A światu - jest zawsze zimowym.”*

*Po burzliwych latach powstania
styczniowego, bankructwie i sprzedaży
Bronowa Konopniccy przenieśli się do
odległego o 15 km Gusina.*

*Z folwarku tego obecnie pozostała
zaledwie dwuhektarowa resztówka
wraz z ruiną dworku, w którym
mieszkałi Konopniccy.*

Ruiny dworku w Gusinie

*W dniu 2 czerwca 2007 r.
dla uczczenia podniosłości tego
miejsca, na skraju lasu tuż
obok prywatnej posiadłości,
na której znajduje się
zabytkowy dworek,
umieszczona została tablica
upamiętniająca pobyt Marii
Konopnickiej w Gusinie.
Odślonięcia tablicy dokonała
m.in. praprawnuczka poetki -
Maria Rajpold.*

*Pobyt Marii Konopnickiej w Gusinie
zaowocował licznymi utworami
publikowanymi w czasopismach. Tu
powstał poemat „W górach”, który
przychylnie zrecenzował Henryk
Sienkiewicz, co spowodowało, że poetka
uwierzyła w swój talent i postanowiła
sama zadbać o dzieci i siebie. W ostatnim z
napisanych tu wierszy: „Przed odlotem” -
poetka żegnała się z Gusinem.*

*„Z jaskółką czarną rzucam gniazdo moje,
Wioskę zieloną...*

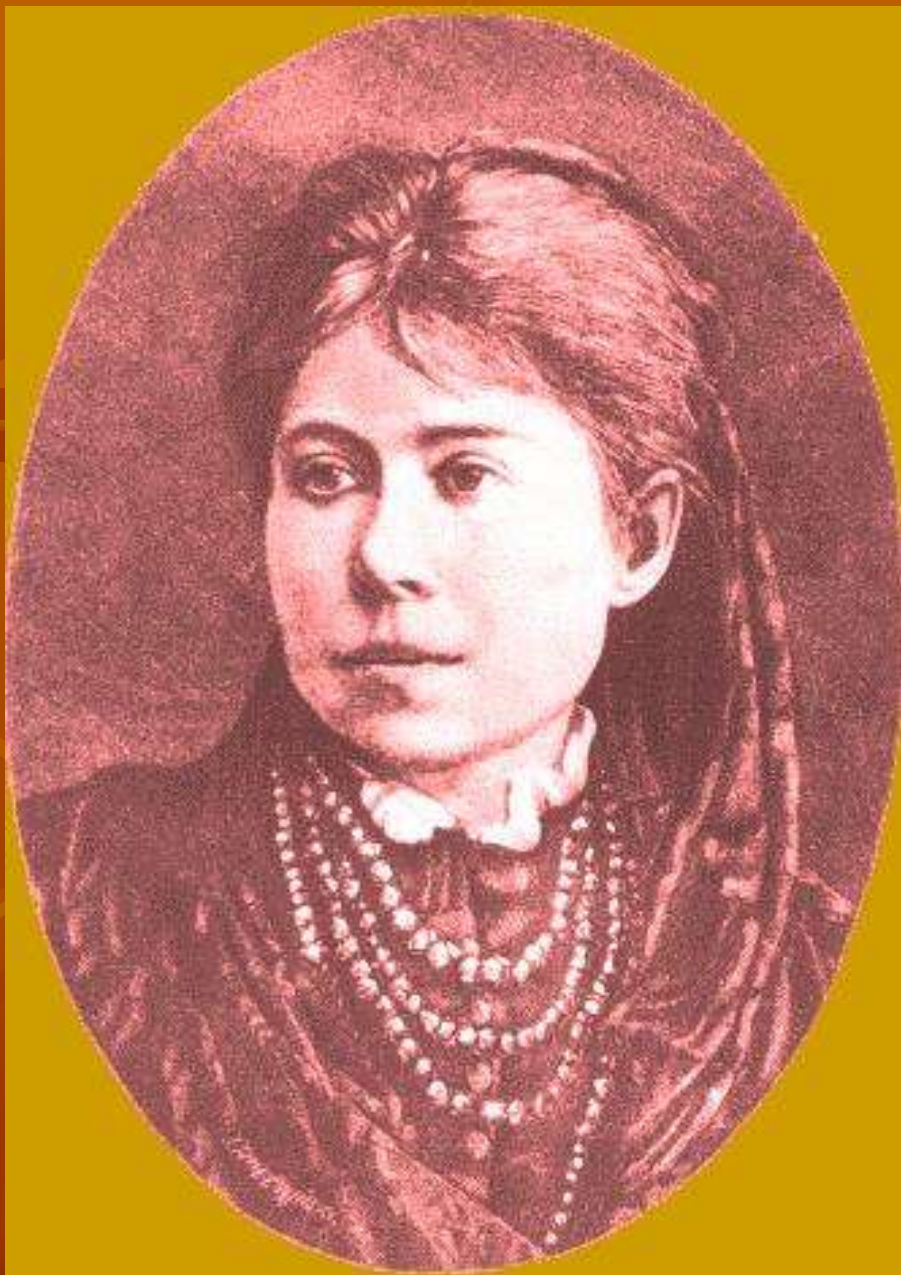
*Przede mną lecą jakieś niepokoje
(...)*

Porzucam wszystko, idę w świat daleki! „

W 1876 roku poetka rozstała się z mężem. Razem z sześciorgiem dzieci wyprowadziła się do Warszawy, do ubogiego mieszkania na Starówce. Obserwacji nędz społecznych nie czerpała już z książek, ale z życia – żmudna praca na chleb, odzienie i szkołę wypełniła jej życie codzienne. W tych warunkach Konopnicka staje się pisarką.

Miejsca upamiętniające pobyt poetki we Warszawie

*Maria Konopnicka
to działaczka na
rzecz kobiet –
emancypantka - w
swej twórczości dużo
miejsca poświęcała
kobietom aktywnym,
wykształconym,
pracowitym i
odważnym.*

*Od 1885 roku zaczynają się ukazywać Jej
najbardziej znane utwory dla dzieci :*

MARIA KONOPNICKA

NA JAGODY

Maria Konopnicka

Stefek

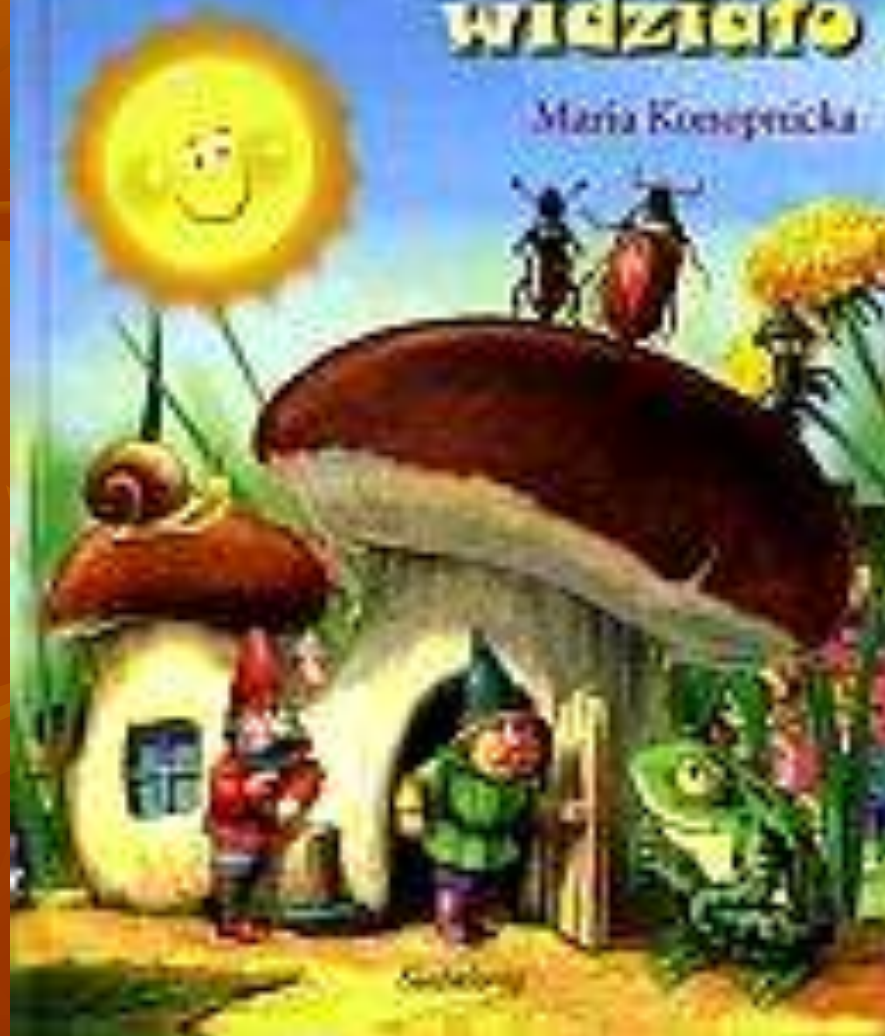

Burczymucha

ilustrował
Kazimierz Wasilewski

Co słonko widzielo

Maria Konopnicka

Maria Konopnicka

O Janku wędrowniczku

Wydawnictwo SPES

MARIA KONOPNICKA

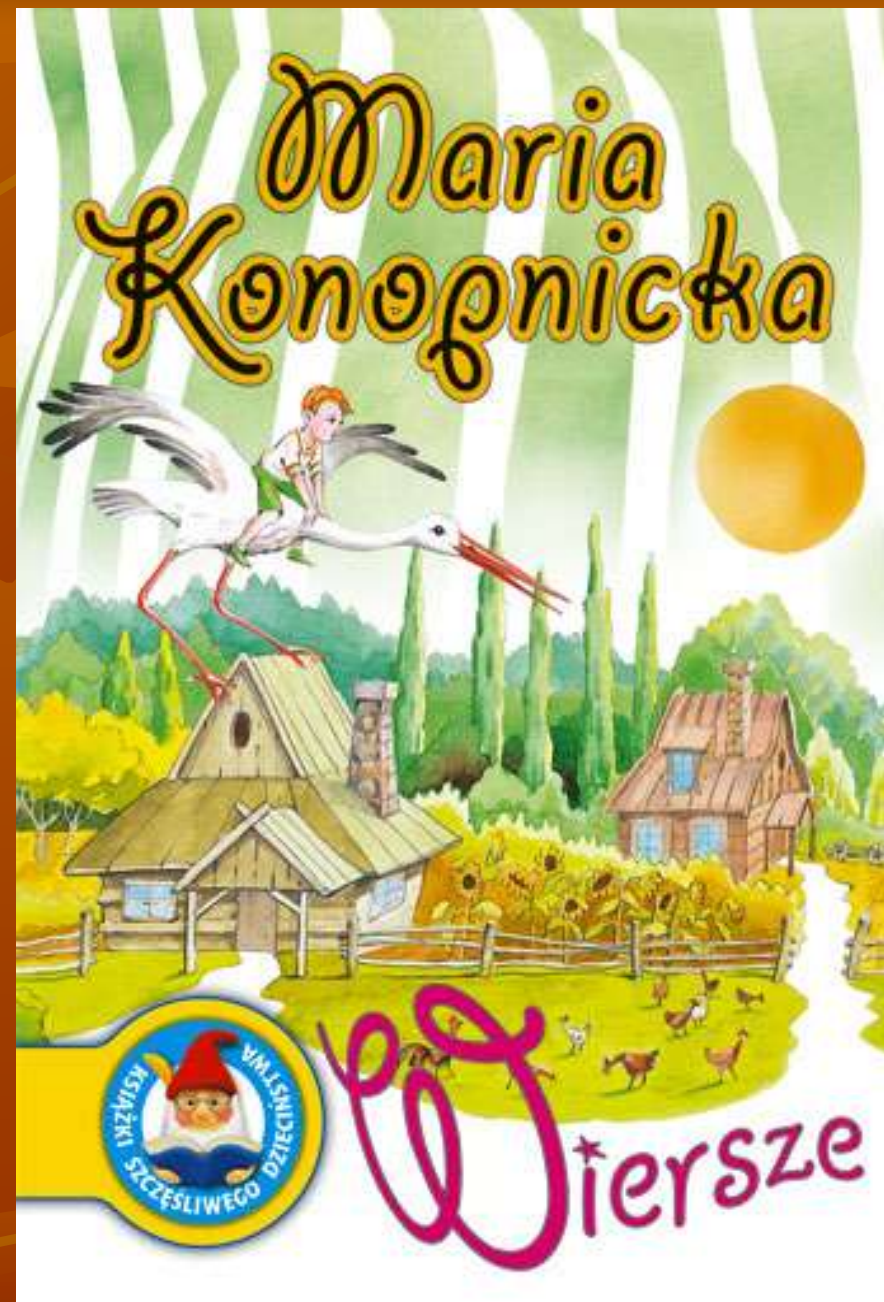
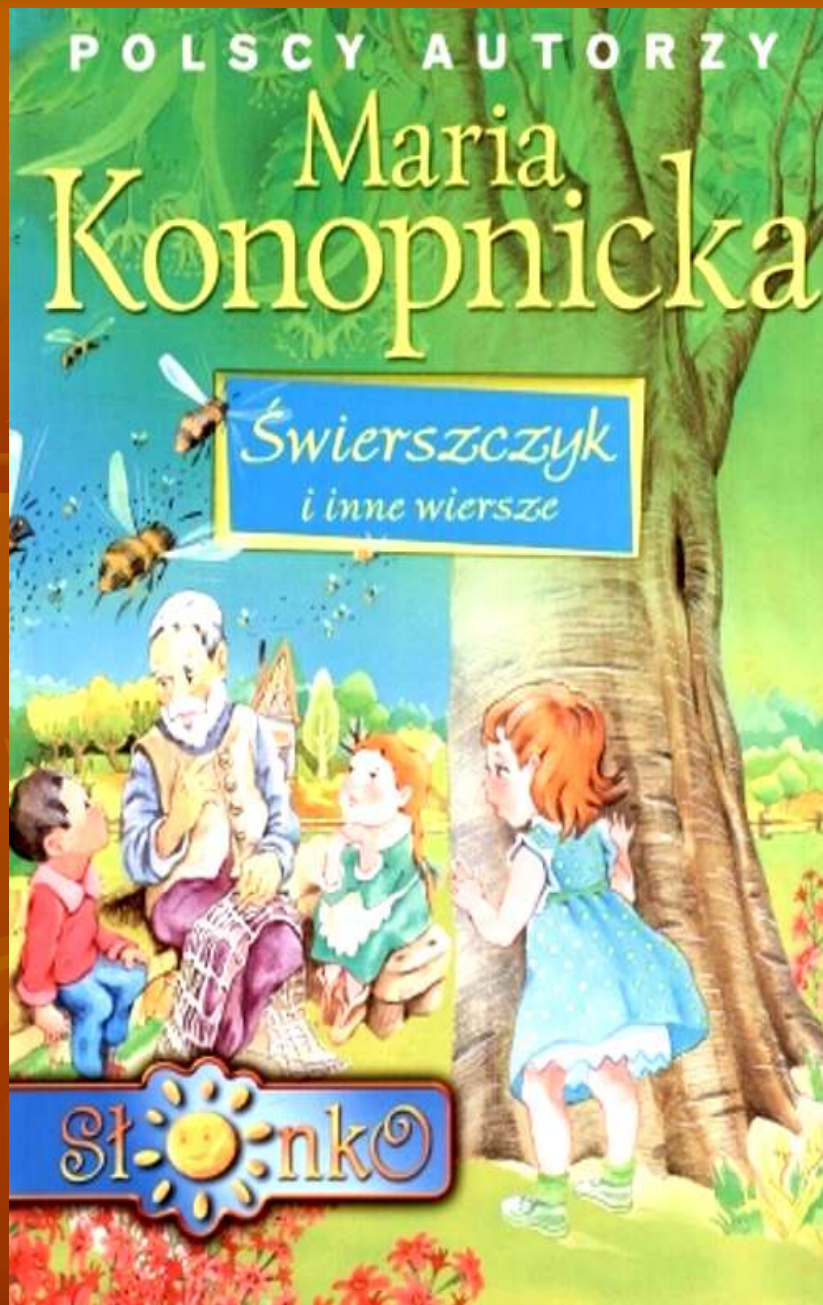
PRANIE

MARIA KONOPNICKA

**KRASNOLUDKI
SĄ NA
ŚWIECIE**

Maria Konopnicka

Muchy samochodowy

Edg. redakcyjny
HILGA 2005

Klasyka polska

*Konopnicką pisała również dla
dorosłych.*

*Te utwory zawierają protest
przeciwko niesprawiedliwości
społecznej oraz ustrojowi niosącemu
ucisk i krzywdę. Nacechowane są
patriotyzmem, liryzmem i
sentymentalizmem.*

*Publikowała je
pod
pseudonimami:*

Jan Sawa,

Marko,

Jan Wareż

*„Szanuj drogie dziecię moje (...),
W każdej myśli - zaród czynu,,
Życie – w chwili, co ucieka,,
A sam w sobie – szanuj synu,,
Przyszłego człowieka!”*

Maria Konopnicka

MENDEL GDAŃSKI,

MIŁOSIĘRDZIE GMINY

Wydanie z opracowaniem. **Lektura**

GREG

BIBLIOTECZKA OPRAWOWAN

Zeszyt nr 69

opracowała
Daria Wilczycka

NOWELE

Marii Konopnickiej

Maria **KONOPNICKA**

Głupi Franek
Dym

OPOWIADANIE / PEŁNA WERSJA

NASZA SZKAPA
Maria Konopnicka

Czyta Marek Konopczak

MP3
1 godzina 26 minut

Brała udział w walce o prawa kobiet, pomagała więźniom politycznym i ich rodzinom, ukazywała biedę środowiska robotniczego i chłopskiego, tragedię ludzi pokrzywdzonych przez życie, a szczególnie przejmował ją los dzieci.

Po roku 1890

*Konopnicką wiele
podróżowała,
odwiedziła Szwajcarię,
Francję, Niemcy,
Austrię. Jednak
zawsze najlepiej czuła
się na rodzinnej ziemi*

*„Ojczyzna moja - to ta
ziemia droga, gdzie
ujrzała słońce i gdzie
poznała Boga”*

*Twórczość Marii
Konopnickiej jest
związana z naszym
regionem, z Wrzesnią*

*Kiedy w latach (1901-1902) wybuchł we
Wrześni strajk dzieci, które protestowały
przeciwko nauczaniu w języku niemieckim,
poetką*

*uczestniczyła w międzynarodowym proteście
przeciwko prześladowaniu tych dzieci i napisała
piękny wiersz:*

O Wrześni
Maria Konopnicka

„Tam od Gniezna i od Warty
Biją głosy w świat otwarty,
Biją głosy, ziemia jęczy;
— Prusak dzieci polskie
męczy!

Za ten pacierz w własnej
mowie,
Co ją zdali nam ojcowie,
Co go nas uczyły matki,
— Prusak męczy polskie
działki...”

W parku im. Dzieci Wrzesińskich znajduje się w naszym mieście od 1979 r. pomnik Marii Konopnickiej. Oddano w ten sposób hołd poetce, która tak aktywnie występowała w obronie strajkujących dzieci, będąc gorącą orędowniczką ich sprawy.

W 1903r. poetka otrzymała w darze za swoją twórczość zakupiony ze składek społeczeństwa dworek w Żarnowcu koło Krosna.

Tak witano ją w drodze do Żarnowca – na stacji Jedlicze

Nakładek J. Zajęzkowski i Ska Krosno Naśladowniczo-wzbronione.

Przyjęcie Maryi Konopnickiej
na stacji kolejowej w Jedliczu.

Droga prowadząca do dworku

Dworek w Żarnowcu dawniej

Na werandzie dworku – poetka pierwsza z lewej

Dworek w Żarnowcu dzisiaj

Znajduje się tu obecnie Muzeum Marii Konopnickiej

ŻARNOWIEC

Wnętrze dworu w Żarnowcu

Secesyjna jadalnia

Gabinet poetki

*Najsłynniejszym wierszem poetki jest
niewątpliwie*

„Rota”

*zainspirowana wydarzeniami we
Wrześni, gdzie młodzież szkolna z
rodzicami wystąpiła przeciwko
germanizacji.*

Ukazała się w listopadzie 1908 roku.

*Wiersz Marii Konopnickiej
był protestacyjną
odpowiedzią na ustawę
rządu pruskiego
o przymusowym
wywłaszczeniu Polaków z
ziemi i stanowił punkt
kulminacyjny poetyckiej i
publicystycznej kampanii
Konopnickiej
przeciwko germanizacyjnej
polityce niemieckiej.*

Fragment rękopisu „Roty”

Na rękę Gimmalotki

Roza

Nie wucim kien, skąd nam ród,
Nie danny pogrzebi mowy!
Polecki sny naród, polski lud,
Kwilewski wręcz piastowy
Nie danny, by nas zmuszamy
- Tak nam depuszni Bóg! S.

słowa: Maria Konopnicka
muzyka: Feliks Nowowiejski

„Nie rzucim ziemi, skąd nasz ród,
nie damy pogrześć mowy!
Polski my naród, polski lud,
królewski szczep Piastowy.
Nie damy, by nas gnębił wróg.
Tak nam dopomóż Bóg!
Tak nam dopomóż Bóg!”

*Portret pisarki namalowany przez jej przyjaciółkę
Marię Dulebiankę i Bogdana Kurasia*

Ostatnie zdjęcie Marii Konopnickiej

*Maria Konopnicka w 1910 roku
przebywała w sanatorium. we Lwowie.*

*Zmarła na zapalenie płuc 10
październiką 1910 roku*

*Pogrzeb, zorganizowany przez Marię
Dulębiankę, stał się wielką manifestacją
patriotyczną, w której udział wzięło
blisko 50 000 osób.*

*Została pochowana
na Cmentarzu
Łyczakowskim, w
Panteonie
Wielkich
Lwowian.*

Przy bramie Cmentarza Łyczakowskiego we Lwowie

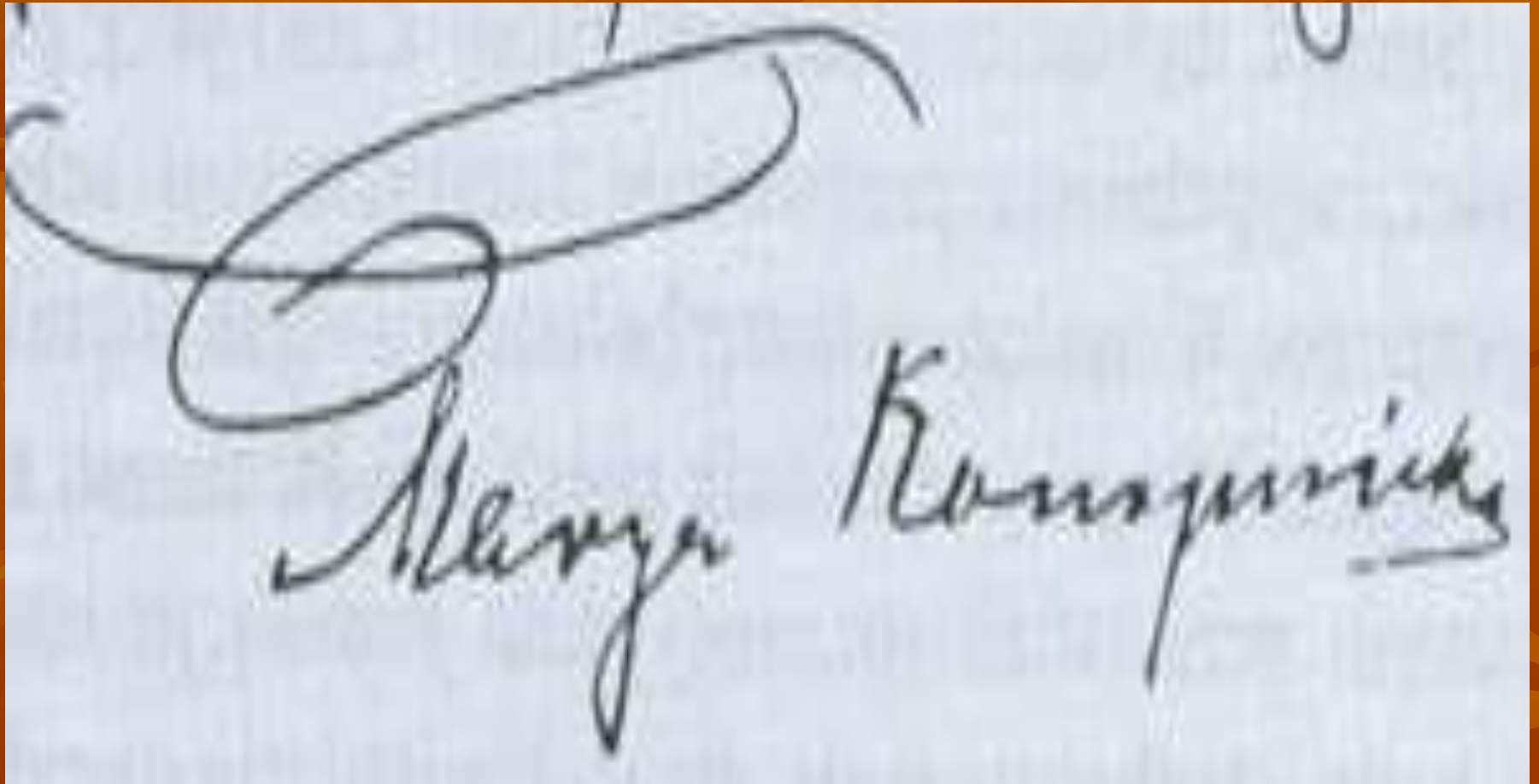
Jej grób jest często odwiedzany

Autorka prezentacji przy grobie poetki

Tak się podpisywała

Marya Komarnicka

A photograph of a handwritten signature in black ink on a light-colored, textured paper. The signature is written in a highly decorative, cursive script. The first letter 'M' is particularly large and ornate, with a long horizontal stroke that loops back. The name 'Marya Komarnicka' is written in a fluid, connected cursive style. The background of the image is a solid orange color with faint, stylized leaf patterns.

*Imię Marii Konopnickiej noszą liczne
szkoły, place, ulice, festiwale. Decyzją
Międzynarodowej Unii Astronomicznej
na cześć pisarki jeden z kraterów na
Wenus został nazwany Konopnicką.*

Drukuje się z jej podobizną medale i znaczki pocztowe.

Na cokole jej grobu wyryto fragment wiersza Konopnickiej „Na cmentarzu”:

*...Proście wy Boga o takie mogiły,
Które łez nie chcą, ni skarg, ni żałości,
Lecz dają sercom moc czynu, zdroj siły
Na dzień przyszłości...”*

Bibliografia

- Jan Baculewski, "Śladami życia i twórczości Marii Konopnickiej", Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa, 1966
- Grażyna Borkowska, Małgorzata Czermińska, Ursula Phillips, "Pisarki polskie od średniowiecza do współczesności", Gdańsk, 2000
- Alina Brodzka, "Maria Konopnicka", "Wiedza Powszechna", Warszawa, 1975
- "Konopnicka wśród jej współczesnych : szkice historycznoliterackie", "Czytelnik", Warszawa, 1976
- K. Tomasik, 2008: Homobiografie. Wyd. Krytyki Literackiej, Warszawa
- Internet

OPRACOWAŁA:
ANNA KĘDZIERSKA